

Kodukandiliste lood

Erakordse mehe erakordne aasta

Lugu 2.

Erakordne mees – Hubert-Jüri-Omamees von Moschgot Kodukant.

Teadsa mis, armas Sõber, nagu esimeses loon lubatud sai, räägin sulle uudist. Mul on nüüd lehm. Eks sa oled ehk juba silmanud ka seda toredust Käbimaja juures. Aga juhuks, kui sa veel pole märganud, siis täitsa tõsilugu, kodukandilised korraldasid mulle lehma. On ikka kiiksuga kamp ausalt, kui mulle meeldib see kirju loom väga. Noorematele peab ütleva vist, et päris lehma käest saab päris piima. Alles hiljem pannakse see massinate abiga pakki ja viiakse poodi.

Egas see lehamõte niisama tulnd. Tahtsime kodukandilistega eelmisel suvel kooremassinaga ise päris koort teha. Koorelahutaja meil ju muuseumis olemas ja täitsa abikõlbulik. Kuid juhtus uskmatu lugu, polegi külas lehma rääkimata siis piimast, millega saaks massina tööle panna. Kassa oskad arvata, elame maal kus heinamaa ja päikesepaiste on täitsa iga päev olemas. Aga näe lehma polnd enam kellelgi. Siis saigi asi ära tehtud ja lehmaga kaasa sain kassi ka. <https://roela.ee/galerii/bussijaam-maal-on-monus>

Käisin siis hommikul oma loomi vaatamas. On ikka armsad asjalised. Akna peale muidugi istuda ei tohi, võib küüned istmikusse saada. Kuid ega üks korralik noormees siis akna peal istugi. Aken on ikka vaatamiseks mõeldud.

Mõnulesin seal päikeses ja igatsugu unistusi tuli pähe. Ühtäkki peatus minu ees buss ja onu rooli tagant küsis, kas härra tahab linna minna. Ma ei tahtnud esimese ehmatusena, kuid kui buss oli ära läinud hakkas koledasti kahju. Täitsa tuutu, oleks ju võind minna vaatama, mis linnahärrad -prowwad teevad. Aga uut bussi enam ei tulnd, hobust samuti mitte. Jalgsi kah ei hakanud minema nagu kunagi Roela Muusika ja Kirjanduse Seltsi lauljad läksivad. Nii kange tahtmine oli neil nii umbes 90 aastat tagasi Rakvere laulupeole saada.

Seal lauljate seas oli üks neiu nimega Julie Kullik, kes rääkis minekust nii:

Oh eldust, sie jäi mulle mälestuseks kohe, me väsisime irmus ära. Ruelast oli ometigi kakskümmend seitse versta. Ja sel aal ei käind mingisuguseid pussisid ega. Mõnel üksikul miesterahval-lauljal oli jalgratas. Paar obusemiest oli lauljate ulgas, perepojad. Neil olid jälle oma pruudid ja tuttavad pial. Kuorijuhil oli ka obune, temal oli maad ja. Tema oli oma perega ka hobusega. Tema naine, sie Julje, laulis ka. Meie oma külast kuue-, seitsmekeste akkasime jala minema. Jaanipäeva aal sie suveüö lühike, me ei maganudki sie üö. Üö oli juba. Sue oli. Ommiku, kas umbes kella kümne ajal, saime Rakvere vallamaja juurde.

Targad teavad, et kogu eelnev tekst on ehedas Viru keeles, mida Roela kandis räägiti. Lugu tervikuna on siin: <https://roela.ee/ajalugu/roela-seltsielu>

Olid ikka kanged lauljad, loe ja imesta. Kesse praegusel ajal jaksaks Rakwerre kõndida, siis laulda terve päeva ja õhtal tagasi. Ole või kade kohe, kus ikka jagus lusti ja tahtmist. Nüüdse aja noered inimesehakatised jaksavad äärmisel juhul kõndida lähima poeni ja tagasi ning vahepeal komistavad kolm korda enda jalgade otsa, sest silmad vaatavad kogu aeg ühte kandilist valguskasti, mis neile on käe külge liimitud. See on küll väga hea liim ma arvan.

Unistasin koos oma lehma ja kassiga edasi, linnud laulsivad ja päike soojendas, tunne juba nagu päris kevadel. Ja siis saabus Omamehe taksojuht, kes võttis mind imede-ime päriselt linna kaasa. Oh oli see vast saatuslik sõit. Istusin Virumaa Teataja auto kõrval nagu kuningas, kahjuks keegi minult kommentaare ei küsinud, kuid eks nad edaspidi. Küllap nad ei jõudnud minusuguse erakordse mehe ootamatuks saabumiseks ettevalmistusi teha ja punast vaipa lahti rullida.

Aga kui juba maamees linna satub, ega siis saa ainult päris lusti pärast ka sõita. Käisin mõnes uhkes äris, kus Alessandra ja Adeleeni mind erakordse rõõmuga vastu võtsivad. Nagu erakordsele mehele kohane muidugist. Sain lüpsiku ja pintsaku mõlemad. Sõit kohe nipsust asjaette läind.

Ohsajutt ja seal Rakwere Teatri juures on kaks minusugust kuulsat härrat otse ukse ees. Ajasin nendega pikalt juttu, oliwad täitsa toredad linnapoisid kohe. Maa asjadest nad muidugi eriti teravad pliiatsid pole aga ma kõnelesin neile lehmast ja kassist. Üks härra siis küsima, et mis sinu lehma nimi ka on, tema vanaemal olla ennevanasti kõik lehmad olnud Mustikud. Oi sa issanda ristivägi, mu lehmale polegi ju nime. Kudas mulle selline lehmatahtis asi pähe ei karanud. Kaduviku mehed arvasid, et õige oleks ikka nimed panna loomadele. Ja tagatipuks soovitasid, et kui sul ikka lehm on, oleks tark juba naine ka endale majja võtta. Siis ikka omas kodus teadjanaine, kes selle lehmandusega jahmerdaks.

Tagasisõidu aeg oligi pea mõtteid täis. Mis nimi lehmale ja kassile panna?

Ma tean ühte Roela vanaema, kes ütles ikka: „Lähem löön lehma edasi“. Miks pidi lehma lööma, pole aimugi aga nii ta alati sõnas, kui heinamaa poole läks. A mis Roela vanaema lehma nimi oli, vot vaja nüüd kohe uurida.

Noh ja siis see peamine soovitus, et võta ikka naine, kes lehmaga sehkendada mõistab. Linna mehed küll, aga vaata kus asised targad nõuanded. Hakkan täitsa asja kaaluma, äkki tõesti. Ma juba 20 aastane, vanust parasjagu. A vot, kust seda naist siis nii äkitsi võtta. Peaks kohe kuulutama konkursi või jääda ootama, et keski kohalik Raja Teele ennast pakkuma tuleks. Või panna lehte kuulutus või käia külast külla pidudel ja väljanäitustel tüdrikuid piilumas.

A seni, kui ma naist otsin, võid sina hea Ruela kandi inemene kirjutada, kuidas sinu vanaema lehma ja kassi nimed olid ning mis tema ütles, kui heinamaale läks. Kas kah läks lehma lööma. Äkki see miskit Ruela kõnevorm kohe.

Ühest linnasõidust nii palju mõtteid siis korraga.

Sind kiidab Hubert Omamees

Sulakuu, mahlakuu ehk jürikuu 9-ndamal päeval Ruelas 2024-ndamal aastal